

8. Kaut kas neredzams

Dievs, ļaudis saka, ka ir nepieciešams tikai nedaudz ticības, bet man, lai izdzīvotu šajā dzīvē, ir bijis vajadzīgs daudz vairāk nekā kaut kāda abstrakta ticība. Esmu arī grūtībās iemācījies, ka ticība sev vai draugiem nav tā vērtība, jo mēs parasti maldinām sevi vai citu citu. Vēlos zināt, kā iespējams apgūt uzticēšanos tev. Kā ticība var kļūt taustāma?

stāsts

Kāds mazs zēns brauca ar autobusu mājās no baznīcas. Diena bija karsta, tāpēc autobusa logi bija atvērti. Baznīcā zēns bija dabūjis kartīti ar Bībeles pantu: „Ticiet Dievam!”¹ Pēkšņi vēja brāzma iztraucās cauri autobusam, un zēna kartīte izlidoja ārā pa logu. Viņš sāka kliegt: „Apstādiniet autobusu! Mana ticība Dievam tikko izlidoja pa logu!”

pārdomas

Īsta ticība nekad neizlidos ārā pa logu. Bet vai tāda ticība tagad, divdesmit pirmajā gadsimtā, vēl joprojām ir iespējama? Varbūt ticība ir atliekas no ne tik lielas apgaismības laikiem, un tai nav vietas mūsdienu sofistiskajā sabiedrībā? Kas patiesībā ir ticība?

Ticīgie, it īpaši kristieši, parasti daudz runā par ticību. Bet ko viņi domā, lietojami šādas frāzes: „Tici!”, „Man pietrūkst ticības,” „Es uzskatu, ka esmu glābts ticībā”?

mīti par ticību

a) ticība nav tikai pieredze vai ideja

Daudzi saka: „Es ticu, ka kaut kur Universā kādam ir jābūt. Nav iespējams, ka viss eksistējošais ir radies nejauši.” Bet tā nav ticība. Tas ir uzskats, viedoklis, pasaules redzējums.

Īsta bibliska ticība ir vairāk nekā uzskats. Bībele vēstī, ka arī dēmoni „ticu un dreb”.² Dieva acīs šādai ticībai nav nekādas vērtības.

b) ticība nav tikai pārlicība

Kāds mazs skolnieks reiz teica: „Ticība ir ticēšana kaut kam tādā, par ko tu zini, ka tādas lietas nemaz nav!”

Daži cilvēki domā apmēram tā: ja esi gatavs ticēt kaut kam tādā, kas nav patiesība, tad tā ir īsta ticība! Vai ticība ir tikai ticēšana lietām, ko nevar pierādīt? Ja tev būtu pietiekami daudz

¹ Marka 11:22.

² Jēkaba 2:19.

pierādījumu, tu neteiktu „es ticu”, bet gan „es zinu”. Dīvaini, ka reizēm mēs izmantojam vārdu „ticēt”, lai izteiktu šaubas!

Daudzi cilvēki domā, ka tad, ja viņi būs patiesi pārliecināti par kaut ko, ja viņi „pa īstam” ticēs, tad tas notiks. Bet vai tā ir patiesība, ka tad, ja es par kaut ko esmu pilnīgi pārliecināts, cerētais kļūst par īstenību?

Tāda attieksme liek domāt, ka ticība kaut kam padara šo lietu par realitāti. Vai tad, ja man ir „ticība”, ka uz mēness ir cilvēki vai blakus istabā zilonis, viss minētais automātiski kļūst par patiesību? Tomēr daudzi kristieši apgalvo: ja tu patiesi tici, tad zilonis tur būs; ja istaba ir tukša, tas vienkārši pierāda, ka tev ir *pārāk maza* ticība.

Bet tā nav ticība, tā ir intelektuāla manipulācija! Ticība nav burvju nūjiņa, lai liktu Dievam darīt to, ko tu no viņa lūdz. Ticības vērtība ir atkarīga no tā, cik uzticama ir lieta vai persona, kam tu tici, nevis tas, cik stipri tu tam tici.

Mums jāprot atšķirt ticību no māņticības. Māņticība ir balstīta uz nepierādītu saistību starp notikumiem (parādībām) vai uz cilvēciskiem izgudrojumiem (piemēram, bailes no melniem kaķiem vai piektdienas un trīspadsmītā datuma). Savukārt ticība vienmēr ir balstīta uz pārbaudītiem pamatiem. Manai stiprajai pārliecībai par kaut ko nav obligāti jābūt ticībai. Tā var būt arī māņticība.

c) ticība nenozīmē tikai piekrišanu doktrīnām vai atrašanos draudzes sarakstā

Dažreiz cilvēki jautā: „Kādam ticībai tu pieder?” Vai esi kristietis/jūdaists/musulmanis/budists? Cilvēki arī mēdz lietot šādas frāzes: „Mūs vajāja ticības dēļ,” – un „Mēs dzīvojam sabiedrībā, kurā ir dažādas ticības”.

Tā ir patiesība, ka dažās reliģiskajās sistēmās, lai skaitītos ticīgs, pietiek ar to, ka cilvēks intelektuāli piekrīt doktrīnām. Šis ticības aspekts nozīmē pieņemt noteiktas mācības vai doktrīnu kopumu. Tomēr doktrīnas nevienu neglābs.³

Īsta bibliska ticība ir kaut kas daudz vairāk par intelektuālu piekrišanu vai atrašanos noteiktas draudzes sarakstā. Protams, doktrīnas kristietībā ir nozīmīgas – tieši tāpat kā citās reliģijās. Bet kristietība galvenokārt uzsver nepieciešamību atrast pareizas attiecības ar *personu* Jēzu Kristu.

d) ticība un zināšanas nav apgriezti proporcionāli lielumi

Esmu uzaudzis valstī, kurā pie varas bija komunisti, un skolotāji man stāstīja, ka ticība domāta cilvēkiem, kas nelieto savas smadzenes. Jo gudrāks cilvēks, jo mazāk ticības viņam nepieciešams. Ja būsi patiesi gudrs, ticība tev nebūs vajadzīga. Ticība domāta veciem ļaudīm, kas nekā daudz nezina un baidās no nāves, tāpēc viņiem ir vajadzīga baznīcas palīdzība. Tādi bija viņu apgalvojumi, bet dzīves realitāte, kā pierādījies, ir daudz sarežģītāka nekā komunisma teorijas. Ticība izdzīvoja, bet komunisms sabruka.

³ Lūkas 13:25–27.

Tomēr vēl joprojām ir daudz cilvēku, un ne tikai bijušajās komunistiskā režīma valstīs, kas tic, ka ticība un zināšanas ir apgriezti proporcionāli lielumi – jo lielākas zināšanas, jo mazāk ticības, un otrādi. Viņi domā, ka ticēt nozīmē atteikties no loģikas, domāšanas un saprātīgas spriešanas spējām.

Bet risinājuma nebūs arī tad, ja pārtrauksim domāt par ticību. Drīzāk to var rast, turpinot meklēt, kamēr ir iegūtas vajadzīgās atbildes. Parasti ticībā viļas cilvēki, kas nav pietiekami daudz par to domājuši. Nepārbaudīta ticība rada maldinošu drošības sajūtu un padara mūs neiecietīgus pret cilvēkiem, kuru uzskati atšķiras no mūsu uzskatiem.

Bībele vēstī, ka ticība un zināšanas ir savstarpēji proporcionālas lietas. Jo labāk tu pazīsti cilvēku, jo vairāk viņam uzticies. (Protams, tas nozīmē arī to, ka šis cilvēks ir uzticības cienīgs. Ar dažiem ir tā – jo labāk tu viņu pazīsti, jo mazāk uzticies. Bet tas jau ir cits stāsts.)

Gan ebreju (*emun*), gan grieķu vārds (*pistis*), kas apzīmē ticību, pauž ideju par uzticību un ir saistīts ar kaut ko vairāk, ne tikai ar dažiem abstraktiem uzskatiem, ar kādu pārliecību vai teoloģisku principu.

Bībeles izpratne par ticību

a) ticība ir spēja, kas piemīt ikvienam

Mums visiem piemīt dabiska spēja uzticēties. Kāpdams vilcienā, kura galamērķis ir Londona, es nedomāju, ka nokļūšu Mančestrā. Saņemdamas medikamentus no farmaceita, es neveicu mājās ķīmiskas analīzes, lai pārliecinātos, ka man nav iedota žurku inde.

Mēs mācāmies no pieredzes, ka vilciena mašīnisti un farmaceiti var uzticēties. Protams, ir daži izņēmumi, bet tie nav bieži sastopami. Šo spēju uzticēties, pamatojoties uz faktiem, pierādījumiem un pieredzi, mēs esam saņēmuši no Dieva. Attiecībās ar Radītāju viņš no mums sagaida, ka mēs godīgi paraudzīsimies uz viņa piedāvājumu, izmantojot pierādījumus un savu pieredzi.

Nav iespējams pavēlēt, lai cilvēks uzticētos. Universā, kurā valda brīvība, mums ir iespējams izvēlēties ticību vai neticību.

Daudzi cilvēki atsakās no tā, ko Dievs piedāvā, vispirms godīgi un pamatīgi nepārbaudot pierādījumus. Bet, ja tev nav pietiekami daudz informācijas, tad nav prātīgi atteikties no tā, ko tu nezini.

Daži cilvēki saka, ka viņi nespēj ticēt, kaut arī to vēlas. Bet jautājums ir par to, *kam* tu tici, *vai* tu tici. Ikvienam ir dota spēja ticēt. „... esiet saprātīgi, ikviens pēc tāda ticības mēra, kādu Dievs tam ir piešķīris.”⁴ Ja Dievs spēju ticēt būtu devis tikai dažiem, tad viņš nevarētu vēlēties, lai visi cilvēki ticētu un būtu ticībā glābti.

⁴ Romiešiem 12:3.

Ja mums visiem ir spēja ticēt, tad jājautā: kā es to izmantoju? kam uzticos? Runa nav par ticēšanu *kā dai lietai*, bet gan *kā dai personai*. Bibliskā ticība vienmēr ir saistīta ar personu. Un ticības kvalitāte nav atkarīga no tā, *cik daudz* es ticu, bet *cik uzticama* ir persona, kurai ticu.

Citiem vārdiem, ticības iznākumu nosaka tas, kam tu tici. Ja izvēlēšos uzticēties personai, kas nav tā cienīga, tad piedzīvošu vilšanos. Tas, kam tu tici, nosaka ticības *kvalitāti*, nevis kvantitāti. Bībele saka, ka Dievs ir simtprocentīgi uzticams. Bet mums katram par to ir jāpārlicinās savā dzīvē ar savu pieredzi.

b) ticība ir attiecības, kas pamatotas uz zināšanām

„Ticība ir paļaušanās uz to, kas cerams, pārlicība par neredzamām lietām.”⁵ Šī ir populāra definīcija, kas ņemta tieši no Bībeles. Lai to labāk izprastu, aplūkosim divus vārdus šajā pantā: „paļaušanās” grieķu valodā ir *hypostasis*. Šī vārda burtiskā nozīme ir „tas, kas stāv zem kaut kā”.

Kad divdesmitajā gadsimtā arheologi veica izrakumus Ēģiptē, viņi atrada senus dokumentus. Daudzi no šiem jaunieguvumiem bija ziņas par tirdzniecības darījumiem, par pirktiem un pārdotiem īpašumiem. Šo darījumu virsraksts bija *Hypostasis*.

Tātad augšminētā definīcija ietver domu, ka ticība ir derība, līgums jeb darījums starp Dievu un mums. Bet vispirms mums jānonāk pie uzticēšanās viņam. Kad tas ir noticis, Dievs kopā ar mums vēlas darīt daudz lietu. Viņš vēlas noslēgt ar mums līgumu (derību) jeb vienošanos.

Otrais vārds ir „pārlicība”, grieķu val. – *elengkos* (Bībelē bieži attiecas uz Svētā Gara darbu). Tas nozīmē „pārlicināt” vai „pārlicinātība par kaut ko”.

Tātad, ja man ir pieredze ar Dievu, ja es mācos uzticēties viņam, tad vēlos cerēt pat uz tādām lietām, kuras tagad neredzu. Varu būt pārlicināts, ka kādu dienu saņemšu apsoli un redzēšu to savām acīm. Šis aktīvās uzticības pilnās attiecības starp mums un Dievu Bībele sauc par *ticību*.

Dievs ir darījis ļoti daudz, lai atklātu mums sevi un mēs varētu viņu iepazīt.⁶ No Hozejas 6:6–7 mācāmies, ka mīlēt (*chesed* nozīmē „derības mīlestība”) Dievu nozīmē pazīt viņu, bet pazīt nozīmē mīlēt. Bībeles izpratnē pazīt kādu nozīmē, ka tev ir ļoti tuvas mīlestības, uzticības un draudzības pilnas attiecības ar viņu.⁷

c) ticēt nozīmē sacīt Dievam „jā”

Kā tu veido savu draudzību, mīlestību un uzticību? Mēs jau runājām, ka Dievs katram no mums ir devis „sākuma ticību”. Tagad mūsu ziņa ir attīstīt to tālāk.

⁵ Ebrejiem 11:1, 1965. gada revidētais teksts.

⁶ Jāņa 17:3.

⁷ 1. Mozus 4:1, Mateja 7:23.

Kāds ir Dievs? Dievs atklāj sevi, lai mēs varam viņam uzticēties. Kur rodas ticība jeb uzticība? Dievs veido saikni ar mums, izmantojot Bībeli un to, ko ir paveicis Jēzus.

Ticība ir vārds, ko Bībele lieto, lai raksturotu attiecības ar Dievu kā personu.

„Tāad ticība rodas no pasludinātās vēsts, bet vēsts – no Kristus vārdiem”⁸ jeb „Dieva Vārda”⁹. Pirms gadsimtiem cilvēki nevarēja iegūt savā īpašumā Bībeli, tāpēc viņi klausījās Svēto Rakstu lasījumus jeb vēsts pasludinājumu.

Bībeles galvenais nolūks ir atklāt patiesību par Dievu. Vissvarīgākais, kas mums jāuzzina – kā Dievs ir izturējies pret cilvēkiem dažādās dzīves situācijās. (Ne tik daudz, ko viņi darīja vai kā reaģēja, jo reizēm viņi rīkojās nepareizi.) Tā mēs veidojam savu izpratni par Dievu un priekšstatu par uzticēšanos viņam.

Tādā veidā „sākuma ticība”, ko Dievs ir devis ikvienam cilvēkam, kļūst par „glābjošo ticību”. Ja mēs nepazīstam Dievu, kā viņš mums ir atklāts Bībelē, tad mūsu attiecības ar viņu būs vairāk māņticība nekā ticība. „Visu lietu būtība ir tāda: pirms tu uzticies, tev ir jāklausās. Ja Kristus Vārds netiek sludināts, tad nav nekā, ko klausīties.”¹⁰

Dieva Vārdam jeb Bībelei ir neaizvietoājama loma mūsu ticības veidošanas procesā. Būs nepieciešams ieguldīt noteiktas pūles, lai gūtu pareizu izpratni par Dievu un viņa attieksmi pret mums. Dažas Bībeles daļas var pārprast. Mēs esam aicināti neatlaidīgi tiekties „pēc ticības, kas reizi par visām reizēm nodota svētajiem”.¹¹

Šai dinamikai ir jā saglabā līdzsvars. Ja man ir glābjoša ticība, tad man šai ziņā nav nekāda nopelna, jo ticība ir Dieva dāvana. No otras puses, ja man glābjošas ticības nav, tad esmu atbildīgs par to, jo neesmu centies vairot savu ticību, lasīdams un mēģinādams saprast Dieva Vārdu ar sākotnējo ticību, kas no viņa jau ir saņemta.

Jo labāk viņu iepazīstam, jo ciešāka kļūst draudzība. Šīs attiecības ir pamatotas uz to, ko mēs par viņu mācāmies no Bībeles, un mums tā ir jāsaprot pareizi, lai attiecības padziļinātos un kļūtu tuvākas.

d) ticība ir mūsu Universa pamatproblēmas risinājums

Mēs varētu jautāt: „Ja Dievs vēlas izglābt visus cilvēkus, kāpēc viņš nedod glābjošu ticību ikvienam no mums?”

Uzticībai, mīlestībai un draudzībai nevar pavēlēt. Šīs lietas tādai ietekmei nepakļaujas. Bet kāpēc uzticība un mīlestība ir tik ļoti svarīgas? Dievs lūdz, lai mēs viņu iepazīstam visā pilnībā, uzticamies viņam un izturamies pret viņu ar godbijību.

⁸ Romiešiem 10:17.

⁹ Turpat.

¹⁰ Romiešiem 10:17, *MGE*.

¹¹ Jūdas vēst. 3. pants.

Bībele vēstī par uzticības pārrāvumu Universā. Pirms daudziem gadiem debesīs sākās sacelšanās pret Dievu, un mēs vēl joprojām dzīvojam šo notikumu atbalsīs. Bībele ziņo, ka viena no Dieva radītajām būtnēm, mūsdienās saukta par Luciferu un sātanu, noorganizēja šo sacelšanos un apvainoja Dievu, ka viņš ir cietsirdīgs, nemīlošs, patvaļīgs tirāns, kas izmanto varu, lai panāktu paklausību.¹² Sātans pārāk labi zināja, ka viņam nebūs panākumu, tiešā veidā uzbrūkot Dievam. Tāpēc viņš lietoja melus, sagrozīja faktus un manipulēja ar pierādījumiem. Viņam izdevās salauzt uzticības pilnās attiecības pat starp Dieva bērniem. Un Debesīs sākās karš.¹³

Grēks, kā kristieši sauc šo problēmu, ir izkropļojis mūsu uzticību Dievam, mīlestību pret viņu un viņam parādīto godbijību.

Vienīgais veids, kā atrisināt grēka problēmu, ir atjaunot uzticību un uzticamību. Dievs zina, ka nav jēgas noliegt sātana apsūdzības. Tāpēc viņš ir sācis garu procesu, lai sevi atklātu, izskaidrotu savu rīcību un ilgstošā laika posmā pierādītu, ka viņš nav tāds Dievs, kā viņu cenšas attēlot sātans. Bībele ziņo, ka, Jēzum nomirstot pie krusta, Debesu būtnu uzticība un lojalitāte tika nostiprināta uz mūžīgiem laikiem.¹⁴ Tikai šeit, uz mūsu planētas, cilvēki vēl joprojām turpina sacelties pret Dievu.

Dievs dod daudz laika, lai mēs pārlicinātos, kāds viņš ir. Viņš zina: ja mēs viņu iepazīsim, tad mīlēsim viņu. Tāpēc ticība ir tik ļoti svarīga. Ticība mūs neizglābs, jo glābj tikai Dievs, bet viņš var izglābt tikai tos, kas viņam uzticas.

Viss, ko Dievs prasa, ir ticība. Neko vairāk, neko mazāk. Tas nozīmē, ka mums skaidri un pareizi jāizprot ticības jēdziens.

Ja tu pazīsti Dievu, tev var būt mīlestības, uzticības un visdziļākās apbrīnas pilna attieksme pret viņu. Ticība Dievam padara cilvēkus labprātīgus ticēt tam, ko viņš saka, saņemt to, ko viņš piedāvā, un darīt bez ierunām visu, ko viņš vēlas. Ikviens, kam ir šāda ticība, tiks izglābts, jo Dievs glābs visus, kas viņam uzticas. Tieši tāpēc ticība ir vienīgā prasība, lai iegūtu Debesis.

ko teiksi?

Kas tev varētu palīdzēt vairāk uzticēties Dievam?

¹² Ecehiēla 28:13–17.

¹³ Atklāsmes 12:7.

¹⁴ Jāņa 12:31–32; Atklāsmes 12:7–11.